

díl pátý: Katastrofa
redakce Wolkráče #wp19 redakce wp
Zpravodaj Wolkrova Prostějova

2019

díl pátý: Katastrofa
redakce Wolkráče #wp19 redakce wp
Zpravodaj Wolkrova Prostějova

2019

díl pátý: Katastrofa
redakce Wolkráče #wp19 redakce wp
Zpravodaj Wolkrova Prostějova

2019

díl pátý: Katastrofa
redakce Wolkráče #wp19 redakce wp
Zpravodaj Wolkrova Prostějova

2019

díl pátý: Katastrofa
redakce Wolkráče #wp19 redakce wp
Zpravodaj Wolkrova Prostějova

2019

Ú v o d n í k

Na Wolkráč jsem letos přijížděla s klidem rutinéra: jsem v redakci (furt ještě) nejstarší a vím přece, jak si vysedět hezkej a pohodlnej důlek na redakční sesli. Víím, znám, všeco už jsem zažila, mám zkušenost, knowhow, nepřekvapí mě nic.

A pak jsme koupili první redakční štěně rasy Budweiser a v redakci se otevřel výčep. A pak přijel Marušák a do redakce začaly houfně proudit svaly a šlachy, které na sebe nechávají křičet „pod, pod, pod“, přibližují se k zemi a zase se oddalují v usilovném chvění, klidně 60krát za sebou. Ta klikující hmota kašle na to, že je bio na trojce, nevnímá 30 stupňů ve stínu. A z redakce se stalo fitko pro intelektuály. Ve chvíli, kdy s holkama začneme zvedat obočí nad tím, jak jsou všechny rekordmanské kategorie skrznaskrz prosáklé maskulinem, zaklepe na dveře Bára Rokytová a překlopí do sebe půllitr piva za 9,58s! Hej, hej, hej! A ženské kruhy

se spokojeně tetelí. Když pak jdeme na obligátní pizzu ke Hradbám, zjišťuju po letech, že Marušák nemá rád, když se mu říká „Víto“, že Monika rozhodně není „Monda“, že Prášilce je nejlepší říkat „Káčo“ a že říkat Kunclovi „Martine“ je pro něj vlastně totálně intimní. A Marta je Marta.

Je potěšující zjišťovat, že na staré známé fasády svítí světlo pokaždé trochu jinak, ujistit se, že někteří lidi se neokoukají a že váleníčko, válení je podle vzoru lešení. Kousky barevných sklíček hozené do proudu festivalových dní jsme nechali plynout ve společném proudu, vzájemně se o sebe tříštit, hladit, stýkat se a potýkat. Střepy z lahví od piva se smísily se zrcátky a lahvemi od okurek. A až nás WP zase vyplaví na břeh, budou všechna sklíčka příjemně otlučená a moudřejší o taoistické zjištění, že Wolkráč je v neustálém pohybu a že rutinu na cestě redakční prostě nepotkáš.

Jitka Hejlová

Soutěž: Nahraj

Na programu letošního wolkráče je 9 divadelních představení. To je málo, my chceme víc...

Desáté a beztak nejpozoruhodnější divadlo tedy musí vzniknout za pochodu: bude jím festivalové dění, zpravodaj, zabouchnuté dveře od hotelového pokoje, kalhoty polité vínem, festivalové lásky, krásy, nedorozumění, intelektuálské disputace, procházky ztichlým městem, koupání se v kašně a sleva na jahody v Bille.

V hlavních rolích: vy, my a Prostějov 2019!

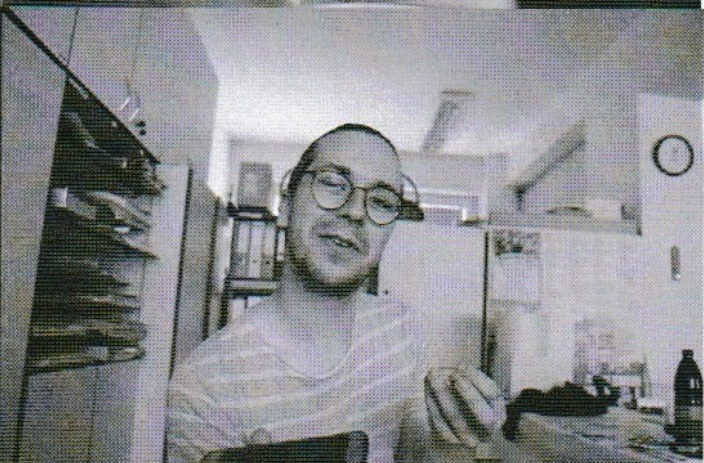
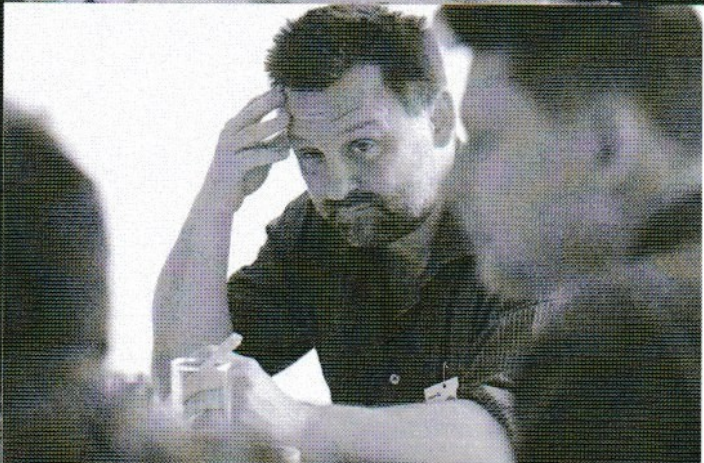
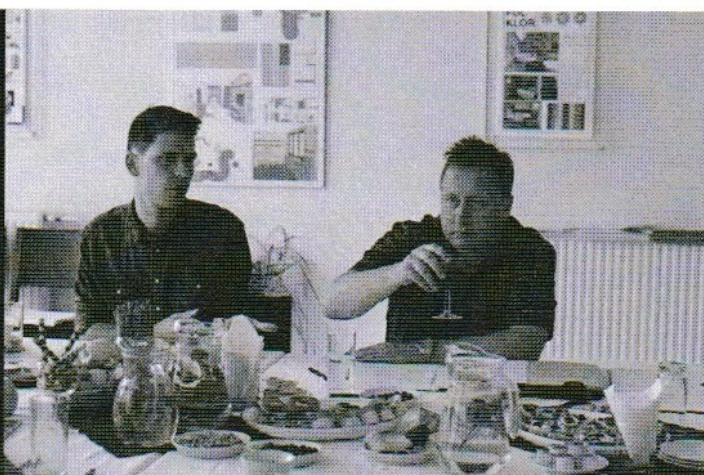
Pustte se do toho a dejte nám vědět: podle našich denních instrukcí (nebo úplně jinak, je to vaše hra) vytvořte fotku, storýčko (@redakcewp), napište kus textu, dialog, udělejte rozhovor s náhodným člověkem, uspořádejte happening, uvařte guláš, zahrajte si piškvorky.

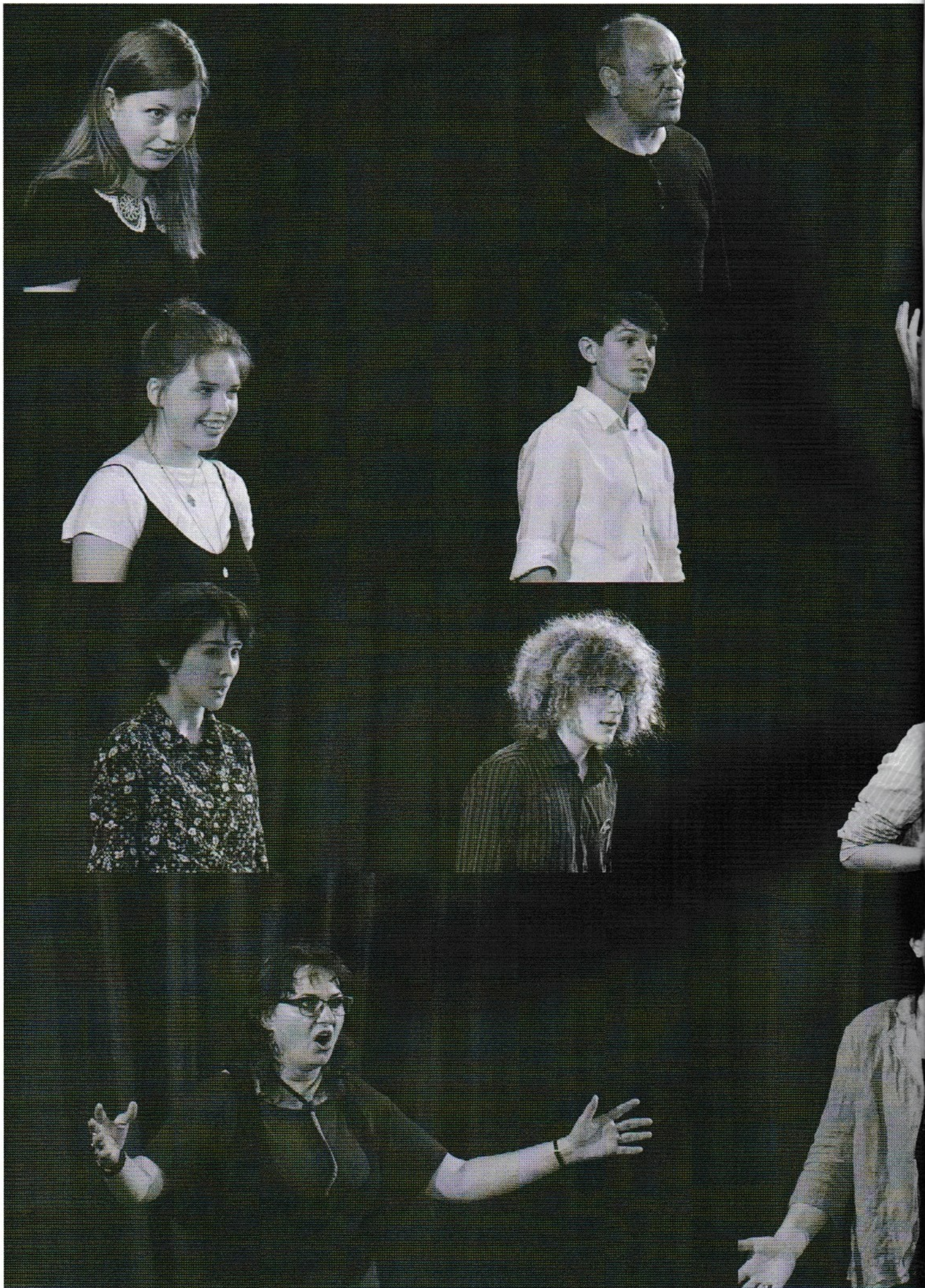
Svůj (pře)čin zdokumentujte a doručte ho redakci WP. Jsme v Duze v kanclu, na FB (Redakce Wolkráče) a na Insta (@redakcewp).

Sobota: KATASTROFA
rozuzlení a očista (katarze)

*Martin Kuncl z redakce
zavazadlo
něco studeného
zpravodaj
Lízátka od Hradeb
někdo viditelně unavený
někdo, kdo mohl pokořit rekord, ale neudělal to
fontána*

Zlomte vaz !

Rekordy Wolkerova Prostějova

V mnohých z vás mohl vzniknout dojem, že rekordy jsou veskrze mužskou záležitostí, ženy totiž byly zatím v této rubrice opomíjeny. Za to si sypu popel na hlavu a mnohokrát se omlouvám. Rekordy jsou naopak absolutně bezpohlavní. A v tom je jejich krása. Pomocí rekordů můžeme překonávat rozpory a neshody mezi pohlavími a kráčet ruku v ruce za dosažením těch nejvyšších cílů. Vždyť není nic krásnějšího, než muž a žena společně soutěžící počtu snědených borůvkových knedlíků na čas. Toto veskrze čisté a spravedlivé zápolení je ukazuje v jejich archetypálním výrazu, dostáváme se na samou dřevň ženskosti a maskulinity. Nakonec společně ocení výkon toho druhého a naplnění radostí nad překonáním dalšího rekordu, kterého by jeden bez druhého nedosáhli, odchází žít své obyčejné a krásné životy.

Považte, kolik by ubylo rozvodů, sebevražd z něšťastné lásky, rozklížených partnerství, kdyby se lámání rekordů doporučovalo jako terapie. Nic nesblíží rozhádaný pár více, než společně dosažený cíl, pokud rekord překonávají ruku v ruce, či zdravá rivalita a špičkování, pokud jsou si při překonávání soupeři. V každém případě však vyjdou stmelení a ve vzájemné harmonii mohou pokračovat svou společnou cestou životem.

Z výše uvedeného je zřejmé, že překonávání rekordů je i fenoménem sociálním, pomocí kterého můžeme vyřešit nejen všechny problémy mezilidských vztahů, ale i problematika genderového určení a sebeurčení, se aplikací teorie rekordů ,stává téměř vyřešenou.

A nyní rekordy dnešního dne:

Pití piva na čas v ženské kategorii. První ženskou rekordmankou letošního ročníku se stává Barbora Rokytová se svým neuvěřitelným časem 9,58, který mezi ženami ještě nikdo nepřekonal. Barbora tak pozvedá již téměř do prachu zašlapaný ženský prapor do výše. Doufáme, že se stane průkopnicí nové vlny lamaček rekordů, které tak přispějí k genderové sjednocenosti Wolkrova Prostějova.

Válka kliků pokračuje! Vít Malota si vzal svůj rekord zpět, když zvládl neuvěřitelných 50 kliků. Do boje se poté vložila i redakce reprezentovaná šampionem Martinem Kunclem. Ten dokázal téměř nemožné - Malotův rekord posunul o celé čtyři kliky. Vítek mohl pouze zkroušeně pozorovat, kterak jeho sláva mizí v nenávratnu. Poté ale vešel do redakce Pavel Skála se svým gangem, který se rozhodl získat vedení zpět na stranu recitátorů. Jako šampiona zvolil Milana Hábla, který podporován celým dívčím osazenstvem Skálova souboru (tím jsme dospěli k ideálnímu genderovému propojení), předvedl neuvěřitelný výkon - 64 kliků. Malota s Kunclem na to prý už kašlou.

Ani vedoucí souboru Pavel Skála se nenechal zahanbit a rozhodl se pro rekord v činnosti, která je jeho srdci nejbližší. Pití piva. Měli jsme za to, že dosavadní rekord je nepřekonatelný, ale Pavel, zocelen poctivým tréninkem, dokázal nemožné: Sklenice piva za 4,77! Už jsme chtěli předávat pohár, protože tento výkon se zdál nepřekonatelný. Pak ale přišel Vítek Staša a předvedl výkon z říše fantazie. S nelíčenou skromností a pokorou přistoupil ke sklenici piva a obrátil ji do sebe za 4,56 vteřin! Když se to Pavel večer v hospodě dozvěděl, pivo, které právě pil mu zhořklo v puse. Z jeho očí číselo rozhodnutí nedat svou kůži zadarmo. Máme se dnes na co těšit.

Vít Marušák

Rozhovory s recí

3. kategorie

Gabriela Zelená Sittová (Jiřina Hauková: Všechna slova jsou málo)

Na Wolkrově Prostějově působíš už dlouho v různých rolích, jako porotce, lektorka. Jaký pro tebe byl dnes přerod opět do role recitátorky?

Já se cítím být pořád recitátorkou. Ale nikdy jsem neměla dost odvahy, abych si připravila text na přehlídku. Ale pro děti, které učím, bylo důležité, že i já se chystám na přehlídku. A vlastně mi to připadá fér, takhle ty role střídat. Člověk by měl v jedné roli zůstat čerstvý, proto je ráda opouštím a měním.

Byla jsi nervózní?

Strašně moc. Bála jsem se, že to pokazím. Tím myslím pokazit slova autorce, protože se mi občas stává, že jí text přeměním, přehážu. Na to jsem sama háklivá.

Takže cítíš velký respekt k autorce?

Ohromný respekt. Musela to být báječná ženská. Byla ženou Jindřicha Chaluppeckého a patřila ke skupině 42. Tam byli samí chytří chlapi, takže ona musela být úžasná, když si ji tam nechali. Texty, které jsem si vybrala, psala ve věku, v jakém jsem skoro já. Měla jsem pocit, že právě teď se mě to dotýká. Není příliš emotivní, hysterická, což člověka udrží v přiměřené míře civilnosti.

Text byla tvoje vlastní montáž?

Ano, já mám montáže moc ráda, protože je mi vždycky

líto těch krátkých básniček, které si nikdo nevybírám. Pak zůstávají zavřené ve sbírkách a přitom by mohly být řečeny.

František Barták (Wolfriedrich Schnurre: Princezna přijde ve čtyři)

O jaký text se jedná, odkud je?

Text jsem si sám přeložil, ale neuvádím to, protože nechci ovlivňovat ani diváky, ani porotu. Proto je lepší použít pseudonym. Znáám ho už nějakou dobu. Tváří se jako pohádka pro děti, ale ve skutečnosti je to příběh o tom, že člověk byl měl dohlédnout dál, za vzhled. Pojal jsem ho jako příběh chlapa, který potká bezdomovkyni, chce se jí zbavit, ale nakonec ji pozve k sobě a objeví v ní člověka. Uvidí, jak je vlastně hrozné, když takhle někdo musí žít. Měli bychom se na lidi kolem dívat i jinou perspektivou, ne jen tou vnější.

Text jsi si překládal sám, jak to bylo náročné?

Neměl jsem jinou možnost, nevím o nikom, kdo by tohoto autora překládal. Učím jazyky a hodně dbám na to, aby překládaný text zněl normálně v obou jazycích. To znamená, že se musí přeložit do češtiny a pak ještě do normální češtiny, aby to neznelo šroubovaně.

Vladimír Soldán (Ernest Hemingway: Druhá píseň pro Mery)

Jaká byla vaše cesta k Hemingwayovi?

Dlouhá, i když s přestávkami. Poprvé jsem tuto báseň recitoval už někdy před

čtyřiceti lety. Našel jsem ji v časopise *Světová literatura* někdy v sedmdesátých letech a zaujala mě. Má skutečnou vypovídající hodnotu, která funguje i dnes a poselství, které přináší může oslovit i současnou mladou generaci. Vždyť právě bezprostřední blízkost války, vojáci s vědomím vlastní smrti, o čemž Hemingway píše, je aktuální i pro nás. Já cítím tu hrozbu neustále, přesně jako v básni.

Text recitujete znovu po dlouhé době. Vnímáte u sebe nějaký posun v interpretaci?

Teď je mi 65 let, takže už funguje úplně jiná životní zkušenost. To má samozřejmě velký vliv na to, jak člověk text zpracuje, jak o něm přemýšlí a jak ho podá. Důležité ale je, aby sdělení došlo k posluchači, což se ne vždy podaří. Každý vystoupení nějak prožívá, užívá si okamžik, kdy stojí na jevišti. Ale jestli to vše přejde na diváka, v tom je právě ta jedinečnost a prchavost recitace. Pokaždé jde o originál. Vždy, když vstupujeme na jeviště, vytváříme nové, originální podání.

Hana Patrasová (Edward Lear: Sbor pelikánů)

Byl to váš první learovský text, nebo máte naopak k Learovi dlouhodobější vztah?

Už dřív jsem pracovala s jeho limeriky a obrázky. Baví mě jeho humor, nadsázka a absurdita.

A tento konkrétní text?

Na něj jsem přišla se svou dramaturgyní, když jsme se bavili o textech, které by se daly recitovat. Je to ⁶

tátory

docela známý text, ale je pořád aktuální.

Co vás na pelikánech, tak jak jsou v textu, nejvíc zajímá? Čím vás baví?

Nejsou moc komplikovaní. To může být na jednu stranu sympatické, ale na druhou hrozné. Prostě když jseš pelikán, tak nemůže být nic lepšího. A taky máš vždycky pravdu.

1. kategorie

Noemi Fritzová (Marie Brožová: Bříza)

Je to samostatný text, nebo úryvek z knihy?

Brožová píše povídky a musím se přiznat, že se mi převážně nelíbí. Text jsem hodně překopala, přeházela jsem celé odstavce, takže možná vyznívá trochu jinak, než byl původně napsaný.

Proč jsi si tedy text vybrala?

Původně jsem chtěla říkat text od Čechova, ale zjistila jsem, že na něj ještě nemám. Snad se k němu někdy vrátím. Tohle byl záložní text, který jsem zkoušela říkat už minulý rok.

Postupem času jsi cestu k textu našla?

Našla, ale bylo to pro mě těžké. Až poslední dva týdny přesně vím, o čem text je a co si o tom já myslím.

Co pro tebe text znamená v tuto chvíli?

Je tam ukázané takové panoptikum. Systém se snaží lidem říkat, jak se mají chovat a když někdo nezapadá, bere se jako blázen.

Jaký máš vztah k hlavním

postavám, k doktorovi a Betule?

K Betule si pořád hledám cestu. Postava je mi hodně sympatická, ale není to můj typ. Snažím se sama se sebou pracovat tak, abych se k ní přiblížila. To se mi daří tak posledních pět dní.

Jakub Telčer (Daniil Charms: Vzpoura)

Patří Charms k tvým oblíbeným autorům?

Před nějakou dobou jsem narazil na pár textů od Charmse a začal jsem se o něj víc zajímat. Víc jsem se díval na jeho tvorbu a nalézal jsem i díla s hlubším kontextem, který mě zaujal. Proto jsem si letos vybral Vzpouru, i minulý rok jsem měl text od Charmse.

Čím tě Charms zaujmul?

Píše o stále aktuálních tématech, ale způsobem, který je nevážený a odlehčený. Ale přesto danou problematiku zachycuje mně velmi sympatickým způsobem.

Co je ve Vzpourě hlavním motivem? Je to revolta proti diktátu?

Spíš jak diktát vůbec vzniká, jak se dostává k moci a jak se tím společnost zabývá. Jenom pouhý nezájem může vést k nečekaným výsledkům.

Vojtěch Ondra (František Nepil: Zmije)

Jakou cestou se k tobě text dostal?

Nepila jsem recitoval už minulý rok. Jeho texty se mi líbí, protože jsou jednoduché, nemusí se nad nimi moc přemýšlet. Prostě stačí si je vychutnat.

Co tě na Nepilových textech zajímá, co tě v nich baví hledat?

Líbí se mi hlavně jeho humor, mám radši humornější texty. Nepůsobí na konkrétní cílovou skupinu, je pro všechny.

Ztotožňuješ se s hlavní postavou, rozumíš mu?

Chápu, o co mu jde, co chce sdělit. Chce být pro manželku vzorem a snaží se jí pomáhat se vším, co jde. Zatímco ona ho pořád neodbytně otravuje.

Čerpáš z osobních zkušeností?

Dřív jsem míval problémy s tím, že jsem byl moc otevřený ke všem prosbám, což občas nedopadalo dobře. Teď už se mi to naštěstí neděje.

Matěj Převrátíl (Jaroslav Hašek: Hovor s malým Milou)

Jak jsi na text narazil?

Původně jsem pátral jinde, u Saroyana a podobně, ale pak mi vedoucí poslala právě tuhle Haškovu sbírku a doporučila tento text. Sbíрку jsem prošel celou, ale nakonec jsem se rozhodl pro Hovor s malým Milou i kvůli ideální délce.

Soucítiš s hlavní postavou, strýčkem?

Jak se to vezme. Já sám jsem s malými dětmi nikdy problém neměl, vždycky jsem to vydržel. Ale je pravda, že odjet s ním do Maďarska je sice trochu radikální, ale funkční řešení. Chápu ho.

Vít Marušák

Co se řešilo na r

Rozbor recitátorů 3.
kategorie

Vítězslav Adamec

(Lukáš Beneš: Sokolov, kapitola Otec)

AV: Záslužná dramaturgie, seznámení s textem. Forma byla zásadní linkou, která měla vést text. Líp to funguje naopak: dominantní je obsah, který je propojený s nápadem ve formální stránce. Vyjedeš hlasem nahoru, pak volně umíráš k tečce. Formální linka se vyčerpala na fóru s čajem. Když ses ale dostal ke složitějším tématům, byla rušivá. Měl bys tam dominantně jít s obsahovou výpovědí. Já bych si dokázal představit, že bys takhle budovat horor - začne to být až pološílený v budovní atmosféry. Připomnělo mi to Zpěvy Maldororovy.

RŠ: Udělat zlom po počáteční sekvenci by byl ohromný interpretační výkon.

HK: Čekala jsem, že na konci padneš a předvedeš mrtvolu. Byl jsi bělavý, vypadal jsi, že ti není dobře. Gulagy neexistují v plurálu. Nejsou to koncentrační tábory, gulag je systém. Pusu jsi moc neotvíral. Je to facha tě zavnímat.

František Barták

(Wolfdietrich Schnurre/Karel Rudolf: Princezna přijde)

AV: Problém je v tom, že ty jsi do toho dostal obrovský množství drobnokresby. Místo makrokompozice jsi se věnoval mikroorganismu.

VR: Kladu si otázku nad kvalitou toho textu. Měl jsem největší problém s rozkouskovaním výkonu. Potřeboval bych přímý soustředěný názor. Ne tak detailně rozpitvaný každý moment. K tomu se váže podmalování určitých slov. Proč? Tvá interpretace je lhostejná. Chybí mi poloha výzvy, odporu, chtění, chtíce.

Jak ukázat lásku tou poslední replikou? Text mi přišel mnohem víc o lásce, než jsi nám ho dával. Líbily se mi komentý sebe sama. Bavilo by mě, kdyby ten týpek s rukama v kapsách zůstal stát štajf, nějak se přetvořil.

HK: Tys ztlumil a byls nedoříkavej. Pak nemůžeš šeptat větu, kde se říká, že „šeptá“, protože šeptáš všechno kolem. Těšila jsem se na tu pointu, ale tys předtím udělal komentář rukama, pak ses pohoup, pokrčil ramenama a mě to přestalo bavit. Čekala jsem, že ještě zastříháš ušima.

RŠ: Naráží to na formu podivné rytmické roztržitosti, která je pořád stejná.

Jana Machalíková

(Roger McGough/Dan Jedlička z knihy Někdo přijde a udělá to za mě líp)

AV: Úžasný nápady, pracuješ v různých rytmech, pozicích, furt se něco proměňuje. Nemám čas se nudit. Divil jsem se, že u *Vážné básně* publikum nereagovalo nahlas. Ale i já si to prožíval vnitřně. Nešlapala jsi do toho ani v *Obstrukcích*, nevalila jsi, to moc oceňuju.

VR: Práce s jemností, citlivostí k publiku. Interpretace vznikala spolu s námi. Nevalila jsi to přes nás, šla jsi do toho pro nás. Zapřemýšlet nad přechodem mezi *Obstrukcemi* a *Klonováním* - gradačně to nefungovalo.

HK: Je mi líto nahodilostí. *Vážná báseň* je pro mě asi největší sranda - je zážitek vidět tě jednou vážnou a soustředěnou. *Obstrukce* - je krásný, že máš slovo obstrukce spojený s tím, že si utahuješ vestičku. Je na tom nejgeniálnější ten název, ten jsi neřekla a to je škoda.

RŠ: Napadlo mě, že bys to „Někdo přijde a udělá to za mě líp“ mohla říct až na konci, po „óm“.

Martin Cepek

(Jan Skácel: Malá recenze na saunu)

AV: V určitém věku není jednoduché stoupnout si před dav lidí, kteří jsou výrazně mladší než já a uvolnit své sebevědomí. Přišlo mi, že působíš našťvaně. Nervozita byla znát.

VR: Místo myšlenek padala rozkouskovaná slova. Jít víc po myšlence.

HK: Mně se to rozkouskování v určitých momentech líbilo.

RŠ: Recenze ztratila skácelovskou lehkost a lezly z toho věci, kde se vám třese hlas a v místě, kde to začíná být zajímavé, jste udělal chybičku, vrátil se zpátky a vypíchl svou nejistotu. To váš výkon ovlivnilo tak, že aspoň z polovičky textu to nebyl Skácel. Je to dáno tím, jak se k tomu od začátku postavíte. Konec byl velmi zdatný. Je třeba se zkoncentrovat a udržet si kontrolu nad tím textem.

Gabriela Zelená Sittová

(Jiřina Hauková: Všechna slova jsou málo)

ZB: Chtěla bych velice ocenit krásný dramaturgický výběr. První báseň to otvírá, pak nastane života běh, pak k němu následuje komentář a závěr. Vynikající je rozdíl mezi *Třicetiletou* a *Čtyřicetiletou*. Končí to *Čtyřverším*, u něj jsi vynechala název, to mně osobně ale nevadí. Problematický je přechod mezi *Hvězdokupami* a *Šestiletou*, kdy nějakým zvláštním způsobem vlaješ.

AV: Pro mě to bylo na začátku pohybově dost rozpačitý, z nervozity. To trochu rozbilo atmosféru úvodních *Hvězdokup*. V úvodu ale musíš vyrobit sílu myšlenky, téma, pak se jede proud celého života. Ukradla

ozboru recitátorů

sis tím něco z obsahu básně. Pozor na roztříštění atmosféry kolem *Hvězdokup*. Rozběsnila jsi lidi u *Třicetiletý*, že se nedokázali zastavit ani u *Čtyřicetiletý*. *Čtyřverší* - můžeš to rozbalit jako veliký epitaf, a pak to shodit. První verš čtyřverší by se tím pádem musel vymyslet nepatrně jinak. Je otázka, jestli tam nadpis dát, nebo nedat - dává to tomu jiný nádech.

RŠ: Propojení božstev z hinduismu. Polovička *Hvězdokup* mi utekla kvůli pohybu.

Denisa Švandová
(Josef Hiršal: *Párkař*)

AV: Hezký výběr. Ukázala jsi na tom svůj jiný rozměr, schopnost jemných stylizací, kterými jsi zpracovávala jednotlivé autory. Nemyslím si, že by se to mělo dotáhnout až do takové lascivnosti. Jemnost stříhu vycházela výborně. Výhrady jsou k *Jakubu Demlovi*, v tom jsme se všichni shodli - tady se ti nejmíň podařilo vyjádřit melodiku, atmosféru autora. U Demla jsi pro mě trochu vyráběla Březinu, bylo to příliš zatěžkané. U posledních tří autorů to vyšlo výborně. Vběhneš energicky do melodičnosti Čelakovského, bylo by dobré propracovat pravidelnost verše. Základem geniality Hiršala je, že vezme motiv párku a dokáže o něm napsat za spisovatele přesně v jejich duchu. Nechej se Hiršalem vést.

VR: U Demla jsi dělala formu a zapoměla jsi na párek.

HK: Řvoucí sál není to, co přednes nese. Není důvod smát se, když se řekne Čelakovský.

RŠ: Podtrhl bych poslední tři autory, Čelakovský a Hálek by mohli být výraznější.

Kateřina Prášilová
(Jan Švankmajer: *Obrozenecká jednoaktovka*)

ZB: Závorky jsou v tuhle chvíli napůl cesty, šlo by s nimi nějak víc pracovat, aby to přineslo ještě další vtíp, další rovinu. Takhle se to s textem trochu sleje.

AV: Mně se zdá, že to dneska vyšlo jednostrunně. Tím zpracováváš záznam toho dialogu: Lori je Máchovi dost podobná. Říkají věty stejným způsobem, všechno se to táhne, už jen tím, jak je uvedeš, to získává záznamovej charakter. Pohrát si s tím, jak reaguje Lori a jak reaguje Mácha. Mohla by se do toho víc promítnout živočišnost těch figur. Jejich uvedení nemusí být neutrální.

HK: Mně se to moc líbilo, protože je to chytrý. Je třeba dodělat to, jak Mácha recituje. To se člověk nesmí stydět, to se musí napálit. Je to roztomilý i s tím máchovským slovníkem. Myslím, že to nikdo jinej nepoužíval - fikat. Mně i ten Máj přijde strašně opatřej. Myslím, že ten autor musí být na svůj výplod hrdější. Slíbil to vlastencům. A ještě se poučí národ z tvého přednesu o tom, co je to čmýra.

RŠ: My jsme uvažovali o opuštění toho uvedení, ale pak jsme řešili, co se závorkama.

Vladimír Soldán
(Ernest Hemingway/Jan Zábrana: *Druhá píseň pro Mary*)

ZB: Máte velice sugestivní projev, dokážete navodit podmanivou atmosféru. Na konci to přechází až do zpívané meditativní polohy. Nastupuje řada otázek: jsou tam místa, kde si nejsme jistí, kdo je váš partner v dialogu: Mary / vnitřní já / smrt? Množství odkazů na první světovou válku (D+108, dávka K.), kterým jsme nerozuměli. Celou dobu nás to ale drží, přes všechny nejasnosti, až do velkolepého závěru.

AV: Každý jsme si tam v porotě

našli svůj svět. Veliký inspirativní výkon, místa, která jsou zásadní a promlouvají. Možná by bylo dobré proměňovat rytmus. Neměli jsme pocit dvou dialogů. Nedokázali jsme je rozklíčovat. Atonální zpěv - je to syrové, silné, upřímné. Je na tom veliká práce, to moc kladně hodnotíme. Tajemství a napětí si to nese až do úplného závěru.

VR: Chtěl bych, aby dialogické jednání uvnitř hlavy postavy bylo výraznější. „Pahorky“ byly naprosto přesný.

RŠ: Ptám se sám sebe, jestli už tam těch otázek není moc. Kdyby jich bylo o polovičku míň, užil bych si to víc. Síla kostelního nápěvu.

Hana Patrasová
(Edward Lear/Antonín Přidal: *Sbor pelikánů*)

ZB: Bavili jsme se o tom, jestli název autora neříct na začátku - končilo by to tou rozbahněností.

AV: Nejsem si jistý, že je tam prostor pro hravost. Tohle je jasná názorová struktura, jede si názor těžkotonážních politiků.

RŠ: Jako vždycky jsi nám předvedla text velmi pečlivě vystavený včetně toho, jak jsi kostýmovaná a jak s tím kostýmem pracuješ. Bylo to strašně pěkně udělaný, moje výtky, se kterou ne všichni souhlasili, bylo, že to bylo strašně těžkotonážní. Chyběla mi nadlehčenost v hravosti. Text mě moc bavil, byl to velmi slušný výkon, který by mě bavil ještě víc, kdyby byl doplněný touhle drobností. Překládal to Přidal a on by si nevybral text, který není hravý. Chtělo by zvednout tomu zadek.

Jitka Hejlová a Monika Němečková

55.
*Mezinárodní
festival
poezie*

17.–19. října 2019
Valašské Meziříčí

www.kzvalmez.cz
mfp.kzvalmez.cz

Omlouvám se, tuto dvoustránku jsem nemohl dokončit, protože nás sekuriťák vyhodil z redakce.
Martin Kuncl

Někteří autoři začnou učit tvůrčí psaní teprve tehdy, když dospějí do fáze tvůrčí impotence. Chytře se vmísí mezi ostatní lektory a pod záminkou „učení“ tyjí z bezelstnosti svých studentů a sprostě se obohacují jejich nápady. Při těchto krádežích jsme bohužel přistihli i Ivanu Myškovou, která je nyní v koncích se svým románem, a tak studenty vyzvala, aby jí pomohli vymyslet repliky pro hlavní románovou postavu, inspirovanou jejím otcem Ivanem. K tomuto účelu neváhala použít jeho podoběnku z dětství, kdy mu byl pouhý rok a půl. Autorské metody Ivany Myškové považujeme za nechutné a jako satisfakci frekventantům její dílny *Psaní jako nutnost a hra* publikujeme jimi vymyšlené repliky, které si hodlala přivlastnit. Pokud si do prázdných rámečků doplníte repliku vlastní, garantujeme vám, že vám ji Myšková už neukradne.

redakce

To je strašlivý omyl, já nejsem dítě!

Promiňte, ale nesnáším zdrobněliny...

Ale maminko, já chtěl vedle sebe pejska...

Myslíš, že jde maminka pro zmrzlinu, králíčku?

Pardon, já bych se nejprve vyčůral...

Máte tam krytku...

Panebože, kdyby ten výběr osudu šel ještě změnit, tak já bych chtěl...

A kde je ten slibovaný ptáček?

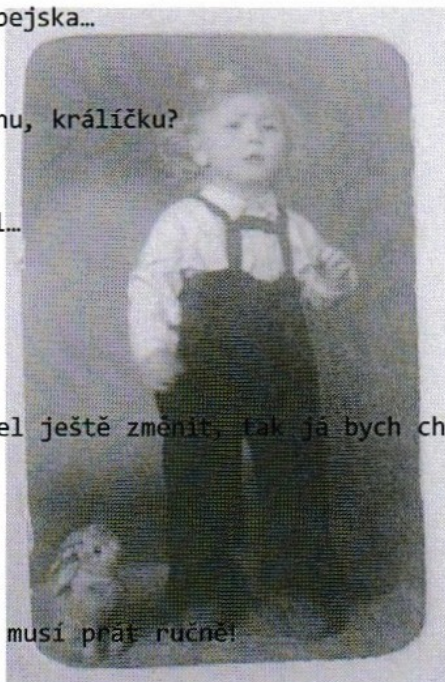
Ne, do pračky ne, tahle košile se musí prát ručně!

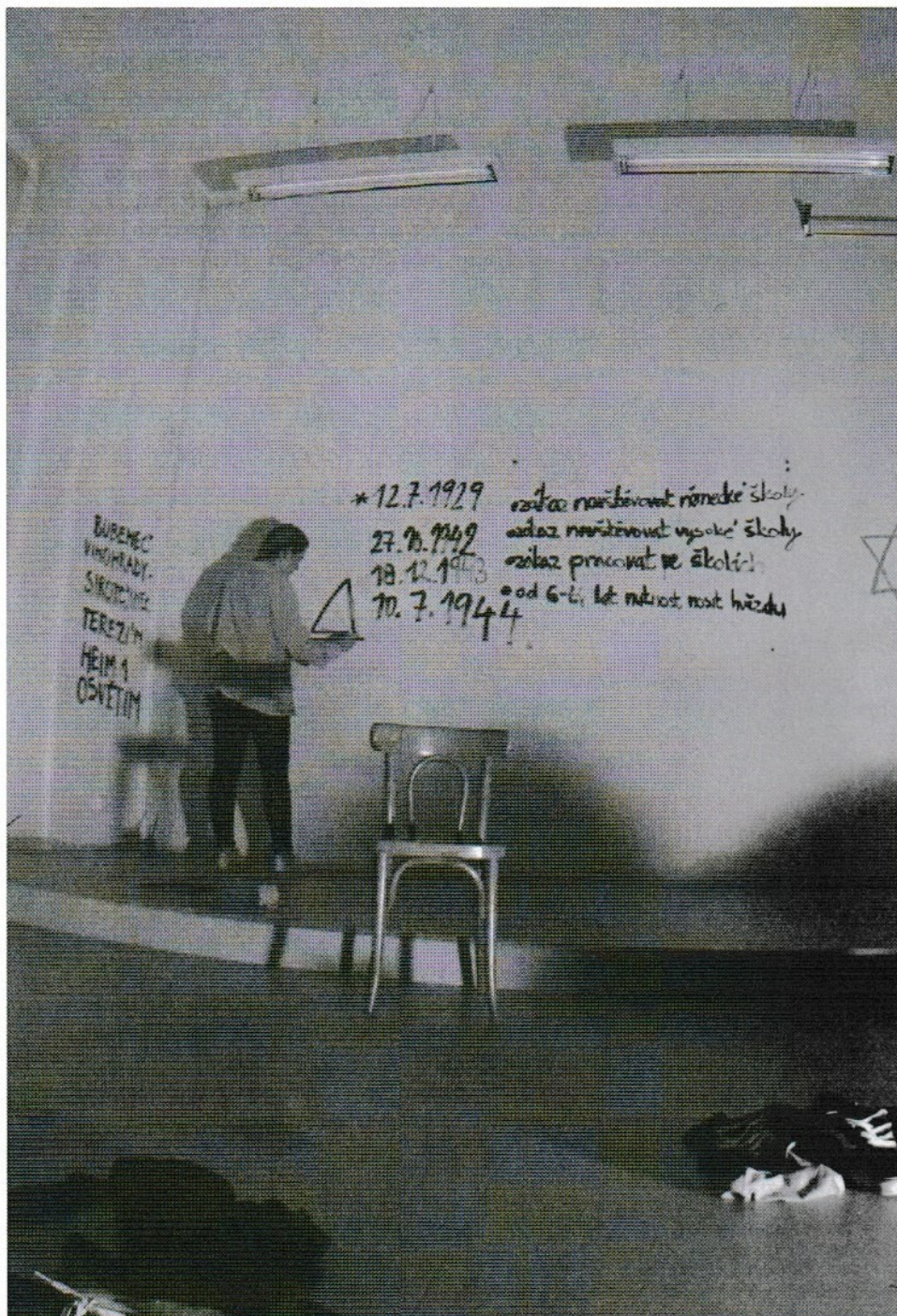
Tak bylo, nebo nebylo?

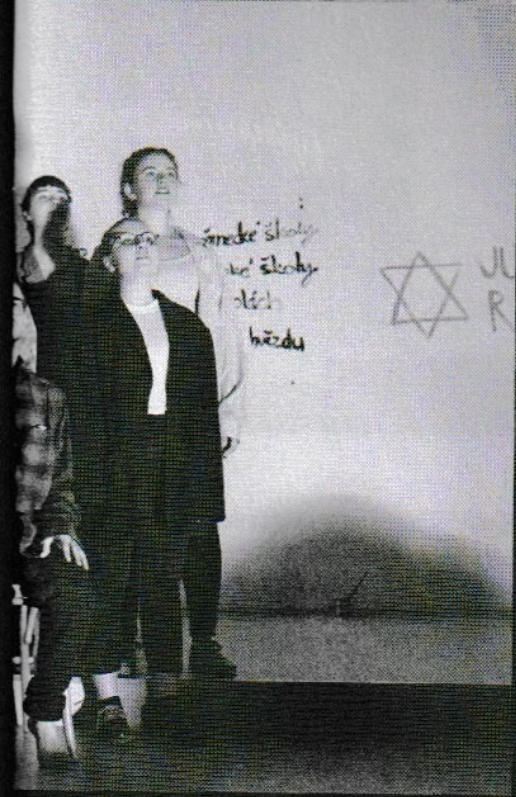
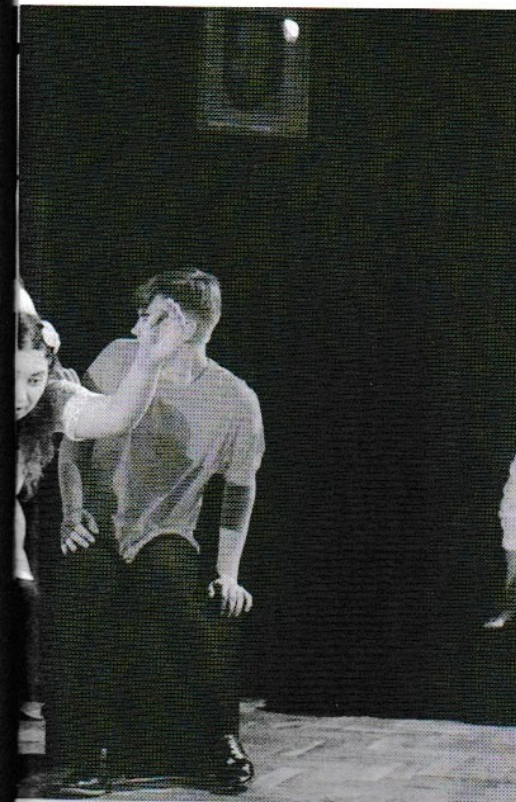
Tu kompozici bych upravil. A přidal bych ještě jednu clonu.

Prosil bych tu prostřední sudičku, aby lépe artikulovala. Bude to dcera, nebo syn?

Jak chcete, ale svému dítěti bych to neudělal!

V PLAMENI SVÍČKY NA PELESTI SPÍM

Konečně bouřka s nesmlouvaným deštěm! Opustit dusivě dusnou Duhu a vydat se zmáčeným městem tmou za bábou. Za Tvoji bábou z Mostu, co je dycky. Poem macht frei! Uhlopříčky provázků s texty, žádný pateticky vypěkněný ráj. Holky a kluci kolem bílých, holých stěn. Provázky s texty místo ostatných drátů pod proudem, soustředěně, ba téměř baladicky je nám vyprávěn příběh krátkého, krutě přervaného života Hanuše Hachenburga, který zmizel v plynu a plamenech Osvětlení. Příběh nadaného mladého básníka, který spolu se svými druhy a vrstevníky vydával v Terezíně časopis Vedem. Navzdory kruté a pustošivé době nedali ochromit se jedem porážky, sebelítosti a rezignace. Když už jim vzali vše, aspoň v básních, obrazech na stránkách časopisu dokázali s nezdolnou a uhrančivou vůlí prát se o svou lidskou důstojnost a svobodu duše.

Tvoje bába vypráví ten příběh bez vnějších efektů, čistě a jednoduše s výborným protagonistou Hanuše H. Syrovému vyznění také pomáhá obsazení dozorců skupinou mladých žen. Strihem však může být v polyfonii matky proměněn v jiné Hanušově básni. V kruté válečné době není čas se zasnít, v dětství prodlévat. Hanuš je dvanáctiletý muž, ten nelítostný chvat s nímž se tu dozrává je věčně mrazivý.

Zkázněnost tvaru je hodna obdivu, přece jen přidám k přemýšlení pár otázek a motivů, které by ještě stály za práci – ve sborových voicebandových číslech se mnohdy vytrácí smysl sdělení ve prospěch rytmu, co

poněkud připomíná mechanický kolovrátek. Také v užití žlutých židovských hvězd panuje jistý zmatek, když si je herci připínají až těsně před transportem a závěrečným odchodem ze scény. Myslím, že tento všeobecně známý znak by v poetickém jazyce inscenace mohl doznat možná jiné podoby nebo důslednější práce. Také líto bylo mi, že tak brzy bylo opuštěno silné a působivé téma nepochopení a výsměchu na něž si Hanuš v jednom z textů nařiká. To je výsměch a ne kritika, co zraňuje jej v už tak zraňujícím světě. Zkrátka, jsou tu ještě mnohé peruté témat, na nichž by texty Hanuše Hachenburga mohly letět či střemhlav padat za kořistí. Ale i tak děkuji Tvoji bábě za tu cennou cestu a těším se na vzletnutí příští!

Radovan Lipus

Pojmenovali jsme si to jako dokumentární divadlo poezie

Rozhovor s Pavlem Skálou, vedoucím souboru Tvoje Bába, Most

Co je vaše téma? Proč jste se rozhodli zpracovat právě židovskou tematiku?

Je to moje bakalářská práce, to je důležitý zmínit. My jsme viděli spoustu židovských představení a potom jsme nakoupili knížky do zušky, koupil jsem *Hned vedle bílá barva mráčků*, která je složená z textů Hanuše a to byl základ. Řekli jsme si, že bysme to chtěli zkusit tak,

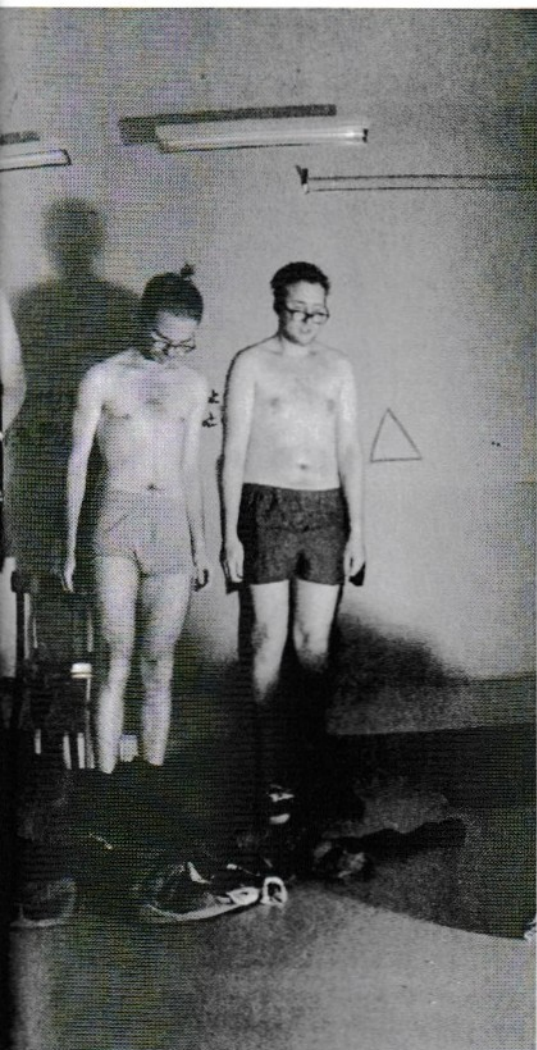

aby to nebylo vydírací. Nikdy jsme žádnou „židárnu“ nedělali a bylo to pro nás tak, že jsme chtěli přidat nějakou myšlenku toho kluka... Máme to pojmenované jako dokumentární divadlo poezie. Chtěli jsme pojmenovat fakticky jeho životní etapy, který v bodech píšeme na zdi. Jde nám o příběh jednoho kluka, kterej zažil to co zažil, což je hrozný, ale chceme vyjádřit i to, že taky nebyl úplně jednoduchá osobnost.

Mezi diváky byly na provázku připnuty osobní výpovědi jednotlivých členů souboru...

CHT FREI

ba, Most

Ta cesta je strašně dlouhý proces. Jde o uvědomění si, že každé má v životě nějaký zásadní body, uvědomění si sama sebe. Zároveň to bereme jako propojení s tím představením. Ten proces, který jsme zažili, tu cestu... Byli jsme v Terezíně a vedle toho jsme pracovali s materiály jako je Rajská zahrádka, což je časopis, kterej vycházel mimojiné za Protektorátu v Praze. Pracovali jsme s Jedovatou houbou, s pohádkama od Ilse Weberový, se spoustou literatury a spoustou materiálu. Zároveň z toho máme společné zážitky, pokud se to tam dá říct, třeba ten výlet do Terezína. Pro nás to je taky nějaká cesta, nějaký zlomový body. Stejně jako ty body

jsou i výpovědi o dramatu. Bylo to napsané předtím, než jsme začali tvořit samotný představení. Ještě jsem spolupracoval s panem Provazníkem, kterej miluje literaturu a je skvělejší, a on nám pořád sázel další a další materiály, až jsme mu museli říct stop... A funguje to vlastně jako rekapitulace jak životní etapy, tak ty práce.

Říkal jsi, že jde o tvou bakalářskou práci. Čím přesně se zabývá a jaký byl proces společné tvorby?

Ta bakalářská práce se jmenuje Poem macht frei a zabývá se prací na inscenaci. Původně to bylo tak, že jsem chtěl dělat bakalářskou práci a zeptal jsem se jich, jestli by to se mnou chtěli dělat. Když jsme na tom pracovali, tak nás vždycky něco vedlo. V momentě, kdy jsme na tom dřeli, se něco stalo a pomohlo nám to dál. Když jsem pročítal materiály, zjistil jsem, že s Hanušem a dalšíma byl na pokoji Jiří Brady. Tak jsme telefonovali s Bradym, který nám řekl různé věci, třeba jsme tam chtěli zachovat i to, že ten klucina to v Terezíně neměl jenom „blbý“. Že ti kluci se tam chovali jako kluci, proto tam máme situaci s tím fotbalem. Kvůli Bradymu je tam taky ten dovětek, kterým to končí. To byl pro nás docela zásadní bod. Nemá to být vydírací, ale i s tím odkazem, že v té době (minulý rok) byl ještě přeživší. Proto se teď, když zemřel, děcka rozhodly, že když to budeme hrát po veřejnost, tak ty peníze budeme dávat na Paměti národa. Hodně to pro nás znamená. Stejně jako když skončilo to naše druhé představení a lidi tam ještě pět minut nehnutě seděli a drželi pietu. To je pro mě krásný.

Něchtěl s tím v procesu tvorby někdo ze souboru skončit, že už je to na něj moc?

My jsme v souboru během zkoušení měli spoustu vztahových řešení, to se mi jindy nestalo. Ale co se týká samotný tvorby, tak si myslím, že ne. Ty děcka na tom makali. Ze začátku tomu vůbec nevěřili, protože jsme začínali tím, že jsme si vzali jeho (Hanušovy, pozn.red.) básničky a snažili jsme se je nějak zpracovat, třeba formou pohybu. Vždycky nám z toho vylezalo to, že to bylo strašně zatěžkaný. Proto jsme si pak řekli, že v určitých pasážích je to nejlepší jenom říct, aby to nebylo tak zabarvený a ten text vyzněl. Teď bojujeme s mluvou.

Jak jste se popasovali s prostorem?

Běžně to hrajeme na tři stěny ve vybydlených kasárnách. Tam je navíc ještě genius loci, protože to jsou kasárny, který existují už od Rakouska-Uherska. Pak tam byli esesáci a po nich komunisti, navíc je to jedna z mála nezbouraných budov v Mostě. V těch kasárnách je taky zima, to je důležitý, to tady nebyla ani jednou. A hrajeme to jenom pro třicet diváků. Jakmile jich je tam víc, tak už to není jenom o tom nepohodlí sebe sama, ale i o tom, že se snažíš nedotýkat ostatních lidí. Chtěl bych poděkovat Mírovi Ondrovi a Alešovi Procházkovi, kteří nám umožnili najít prostor, kde jsme tady hráli. Bylo to super.

Monika Němečková

Tak trochu Sen

Dohráli jsme

Revojta Bardová: Duhový trochu jen sen?

Co se stalo? Co to bylo?

Co se v DUZE zřetězilo?

Děj duhový? Komu, jak a proč?

Ký smysl měl ten kolotoč?

Znamenal ten bublifuk,

že všechno jim je zkrátka fuk?

Nebo to snad jinak bylo? Přece se i poštěstilo.

Pukovo vozítko, světýlka blyští se,

hudba jak o závod, s diváky sblíží se

herečky půvabné, s výrazem vilím,

oděny stroze, jen kostýmem bílým,

kruté málo a krásné snad až příliš,

a v rohu, v hloubce Shakespeare,

z něhož si - tvůrčí týme - někdy spíš jen střílíš.

Když se moc nemluví, groteska daří se,

byť tu a tam se zakopnutím.

Však i s jistým vnějším dramatickým pnutím,

s prostorem práce, což nelehké: když v Duze k nepohnutí.

Režijní nápady a gagy třeskuté,

s blankversem bijí se, do „srandy“ obuté.

Nač tolik nápadů, když ztrácí se pohnutka ústřední?

Byl to jen sen, a smysl se zázrakem publiku rozední?

Groteska bez stesku,

bez smrtelných křečí

cílíte k potlesku...

A už dost řečí.

Blankvers to není, to víme jistě,

měli jsme jako vy - úmysly čisté.

Rozhovor se souborem Dohráli jsme z Uherského Hradiště o představení Sen noci svatojánské

Proč jste si vybrali Sen noci svatojánské?

Veronika: My jsme tento rok začali v úplně jiné sestavě, ale pak nám půlka souboru odpadla. Naše vedoucí nám řekla, že kdysi dávno dělali Sen noci svatojánské tak, že zinscenovali jen tu část s milenci a že by nás to mohlo bavit. A tak jsme se trochu začali zabývat Shakespearem a už jsme u toho zůstali. Chtěli jsme si konečně zahrát činohru, a tak nás to zaujalo.

Co vás nejvíc zajímá a baví na Shakespeareovi?

Filip: Shakespeare je ta největší klasika, co exis-

tuje. Já jsem ho do té doby moc neznal, nikdy jsem ho nečetl, nikdy jsem se o něj nezajímal. Snad jsem v divadle viděl jednu hru, ale to bylo všechno. Takže já jsem ho teprve pořádně objevil. A původně jsem od toho moc nečekal, ale zrovna Sen noci svatojánské je opravdu zábavná hra, takže mě to překvapilo.

Zvolili jste žánr grotesky, možná i takovou filmovou poetiku - tak to na mě působilo. Jak jste k tomu došli?

Veronika: Zkoušeli jsme tak, že jsme si vždycky přečetli kousek a rovnou něco zkoušeli v prostoru. Prostě jsme si hráli a z toho to nějak vzniklo. Určitě jsme nechtěli udělat filmovou grotesku, ani mi nepřijde, že by ten výsledek takový byl.

Vojta: V kostce - pejsek a kočička vařili dort.

Filip: Ono to původně ani nemělo být tak parodické, ale nakonec to z toho vyplynulo a docela se nám to líbí.

Bylo to parodizování jen okrajové, nebo se v jistý moment stalo hlavním tématem?

Veronika: Ne, nestalo. Ani teď to nebereme tak, že je to parodie na Sen noci svatojánské. Je to spíš hra na to.

Barča: Je to trošku zesměšněné, charaktery postav jsou trochu přehnané.

Veronika: Protože by vyznělo strašně blbě, kdybychom fakt hráli, že jsme strašně zamilovaní. Takže jsme to

nocí svatojánské

erské Hradiště

chtěli udělat s nějakou nadsázkou.

Úplně jsem nepochopila tu situaci s obrazem Shakespeara, který k vám promlouvá. Můžete mi ji osvětlit?

Vojta: Deus ex machina.

Barča: V tom textu je to vlastně Oberon. Nám se v dramataku objevil tenhle obraz, tak nás napadlo, že bychom ho mohli použít místo něj - aby to bylo vtipnější a zároveň to tu hru nějak doplňovalo. Je to takové ozvláštění. V podstatě nahrazuje toho elfího krále.

Jak vás napadlo použít koloběžku?

Veronika: Od počátku jsme chtěli, aby postava Puka byla nějak jiná, aby se od

nás odlišila. Chtěli jsme, aby se po něčem pohyboval - zkoušeli jsme segway, skate, kolečkové brusle, a pak si shodou okolností naše vedoucí tu koloběžku pořídila. Tak jsme to jen tak pracovně zkusili a zalíbilo se nám to.

Vím, že váš soubor dělal loni inscenaci Tak trochu Maryša. Tohle je Tak trochu Sen noci svatojánské. Je to nějak programové?

Veronika: Starší skupina našeho souboru hrála kdysi Cyrana, a i oni to hráli „tak trochu“. A když jsme zkoušeli Maryšu, tak jsme přemýšleli nad tím, jak to pojmenovat, a vznikl nápad „Tak trochu Maryša“. A teď jsme si řekli, že všechny

klasické hry, které budeme inscenovat, budeme nazývat takhle.

Filip: Už je to tradice.

Bude nějaké další „tak trochu“?

Veronika: Já jsem si jistá, že určitě. Příští rok se zase budeme trochu zabývat Shakespearem.

Barča: Ale nebudeme dělat žádnou hru, spíš koláž z různých děl.

Marta Hermannová

R o z b o r y

HODNOCENÍ DIVADEL / CO SE
ŘEŠILO / Z DISKUSE

Tvoje Bába, Most: POEM MACHT
FREI

Radovan Lipus: Inscenace je cenná tématem, ale i tím, co přesně z tématu vybíráte. Holokaust je široký pojem a dá se na něj pohlížet různými způsoby. Nabízíte pohled básníka Hanuše Hachenburga. Já jsem ho znal, věděl jsem, že existoval časopis Vedem, ale tohle pro mě bylo první setkání s jeho texty. Tématu se zmocňujete velmi osobně. Letošní rok je tu 9 představení a přes jejich rozmanitost a formální problémy je radostná zpráva, že ani u jednoho z nich jsem neměl pocit, že aktéři prezentují něco, co je jim shůry nadiktováno. Bylo vidět, že jste tím zaujatí, že jste se tomu věnovali zevrubně. Děkuju i za to, že jste nás dostali do jiného prostoru (než je Duha). Oceňuji výběr textů, zaznívají v nich zajímavá témata. Moc se mi líbí hlavní představitel, je autentický, ponořený do věci. Ale mám několik otázek. Můj dojem z toho je veskrze pozitivní, ale mám pocit, že se ta věc zastavila přede dveřmi. Je tam několik úchvatných témat, kterých se jen dotknete a já jsem se s nimi přitom nikdy nesetkal. První z nich se otevře, když hlavní hrdina v Terezíně přemýšlí o židovské otázce. Říká: Žid není ten, kdo věří, ale ten, kdo se na svět dívá ze židovské perspektivy. To je téma, které by si zasloužilo daleko větší prostor. Druhé z těch témat je tam ve chvíli, kdy on pochybuje, říká si - já to nesnesu, já toho mám dost. To je něco neuvěřitelně cenného a výjimečného a stálo by to za průzkum. Máte našlápnuto, ale zůstanete v předpokojí. A

pak je tam věc, která je pro mě naprosto nezvládnutá, a to jsou voicebandy. Máte na to, abyste se dostali mnohem dál.

Renata Vordová: Vrátila jsem se k tomu textu ještě dneska, potřebovala jsem si přečíst tu báseň, která je udělaná unisono a sborově. Buď to znamená: všichni jdeme za něčím stejným, anebo to vyznívá, že jste zmanipulovaní. Ale tahle báseň je příběhem, takže se nabízí, abyste z toho udělali opravdu pořádný voiceband. Unisono to působí zvláště. Shodli jsme se na tom, že jsme nestihli uvnímat obsah, protože jste na nás moc tlačili (i tím zvukem). Mně tam chyběl přesah, přesah do současnosti, ke mně v roce 2019. Silné pro mě byly výpovědi o procesu tvorby, které jsem si tam přečetla. Měli jste hodně materiálu a pak jste mi podali završující výsledek - já jako divák musím cítit všechno, co je za ním. Necítila jsem to, musela jsem si to přečíst. Možná jste se toho trochu báli a měli k moc velkou pokoru. Mělo by tam být víc vaší osobní zainteresovanosti.

Jitka Šotkovská: Jste tak pokorní k tématu, že se z něj stane pomník. Chyběly mi tam otázky typu: jak bych se zachoval já? Chyběl mi tam živý nerv. Ta inscenace se prostě nikde neušpiní, je až moc čistá. Strašně bych chtěla vypíchnout to, co naznačil Radovan i Renata - jste tam opravdu všichni spolu, všichni jste si prošli tím procesem, je to něco kolektivního. Sborová recitace na mě působí jako „když se semkneme, tak toho víc vydržíme“. Jste za tu dobu procesu napojení, dokážete se vnímat, ale sou-

hlasím i s tím, co říká Renata. Když nemám scénář, tak nejsem schopná vnímat obsahy těch textů.

Vojtěch Bárta: Má to nemalou a nesamozřejmou hodnotu, velké téma je udělané velmi prostě. Myslím si, že je to hrozně těžké, při vaší angažovanosti, udržet, aby se z toho nestal dojímavý kýč. To tam v žádném místě není. Ale přesto mám taky pocit, že téma ve všech nuancích nedoléhá. Mě zajímají světy, o kterých se v souvislosti s holokaustem mluví těžko. Třeba ty boje v časopisu Vedem. Je tam daleko víc pozoruhodného materiálu, než mi z jedinečného osudu té výjimečné a strašně zraňované bytosti nabízíte. Těch divadelních prostředků tam není příliš, ale chtěl bych je mít přesněji a čitelněji zmotivované. Chtěl bych vidět obrazy, které na sebe krutě narážejí. Ale líbil se mi konec, ač kolem něj panovaly taky nějaké pochybnosti (jestli to není moc na sílu). Je to pro mě dobře utnuté.

Radovan Lipus: Pomohla by tomu rovina, že i v těch hrůzných podmínkách ghetta jsou to obyčejní patnáctiletí kluci. Hráli fotbalovou ligu (a brali to vážně) a do toho odjížděly transporty. Hanuš píše básně a oni jsou schopní se mu vysmívat - v té chvíli se to polidští a zkonkretizuje.

Vít Malota: Pro mě byl divácký zážitek výjimečně intenzivní. Těžko z mojí pozice něco vytýkat. Ale je to hodně bezpečné. Chybí tam jeden moment, který by byl troš-

d i v a d e l

ku proti tomu. Dramaturgický výběr je výjimečný. To, že se soustředíte na téma poezie, na ten titul „poem macht frei“. Ke mně sice taky někdy nedoléhal význam básně, ale měl jsem z toho impresivní zážitek. Oproti kraji jste se dostali ještě dál, byli jste tam víc spolu. Milane, ty jsi byl ještě přesnější, předvedl jsi opravdu zvnitřnělý projev – je vidět, jak se tě to dotýká. K voicebandům – pro mě nešlo o výpověď, ta báseň byla nástrojem zobrazení, že jste všichni uvnitř. Ta inscenace nezačíná vašim příchodem, ale vaší prací – tím procesem. Kdyby každý o divadle uvažoval takhle, tak bude dobře.

Dohráli jsme, Uherské Hradiště: Tak trochu Sen noci svatojánské

Vojtěch Barta: Režijně je to respektu hodná práce, ale asi hlavní námitky přicházejí ze stránky dramaturgické. To, že si vybíráte jenom jednu linii z té hry, je v pořádku. Ale je tam velká nevyváženost, protože se hru snažíte zapasovat do grotesky, která se se Shakespearem nedobře pere. Hru, která může být groteskní, ale nabízí i temnější stíny a témata. To je základní námitka.

Vít Malota: Já jsem si během toho kladl hodně otázek. A ta hlavní je: o čem to pro vás je? Proč mi to vůbec hraje? Je škoda, že jsem se to za celou dobu nedozvěděl. Proč jste si vybrali Shakespeara, co vás na něm zajímá? Vybraná linka poskytuje velký dramatický potenciál – ti lidé jsou přece svině, chovají se úplně bez skrupulí, všechno je dovoleno. U vás se nesta-

lo nic. Já jsem tam neviděl žádný zlom, žádný dramatický zvrát. Skrze tu klauniádu jste úplně popřeli slovo, vy jste tím slovem nejednali, nic jste mi jím nesdělili. Myslím si, že Puk nemá takovou náuru, aby něco udělal, když mu nikdo nepohrozí – on nad sebou potřebuje mít toho Oberona. Na jeho motivaci jsem nenašel klíč ani odpověď. Jsou tam hezké režijní nápady, ale Shakespeare tam není. Vychrlil jsem na vás hrozně moc požadavků, které je těžké splnit. Je strašně náročné udělat shakespeareovskou komedii.

Jitka Šotkovská: Těch scénických nápadů je tam hodně, rozvernost Puka je moc pěkně vyřešená. Po režijní stránce je tam hodně inspirativního, je to velmi invenční. I bych se smířila s tím, že tam nehledáte nějaké temnější stránky sexuality – Angličani si to uvědomili až v roce 1970, a to díky inscenaci Petera Brooka. Do té doby se SNS v Anglii hrál jako hra nejvíc přístupná dětem. Klidně pryč s tím. Rozumím, že jste mladí lidi a vybrali jste si tuhle mileneckou linku – ale otevírá to dramaturgické i herecké problémy, se kterými se musíte vypořádat. Jak si třeba poradit s tím Pukem? Asi by mi dávalo větší smysl, kdybyste to ponechali jen na něm – prostě ho baví si s těmi lidmi hrát. Ale proč, když je tak krásně rozeštvé, všechno na konci spraví? Musíte to vyřešit, aby to dávalo nějaký smysl. Je potřeba vědět, proč jedním a kam to směřuje. Mám pocit, že vás ten text často uválčí, je tam na vás moc blankversu. Některé situace jen tak přejedete, třeba konec je nelogický. Když se proberete ze snu, tak vůbec neodehrajete,

že je to po všech těch bojích zmatené – rovnou si padnete kolem krku. Svou energii jste dali do klauniády, ale ne do tématu té velké lásky. Hodně vám zabránila ve vnější motivaci. Úkol, který jste si vzali, je extrémně náročný.

Renata Vordová: Představila jsem si, že by to mohla být jenom němá groteska, když je to němé, tak vám to jde. Text bych tam vůbec nepotřebovala. Můj největší dojem z toho byl, že vidím, jak je to vymyšlené, vidím, jak byste to chtěli – ale není to tak.

Radovan Lipus: Já mám respekt ke koncepci, režijní koncept a ambice jsou fajn. Ale je to strašně těžké – protože groteska je královská disciplína. Musí to být sakra vymyšlené. A blankvers dělá problém i zkušeným hercům. Je vidět, že Puk na jevišti funguje svobodněji a uvolněněji než ti další dva. Je trochu jednodušší hrát Puka než milovníka. Jsou tam věci, kterým vůbec nerozumím. Groteska i blankvers vyžadují naprostou přesnost.

„Vylézt na Kosíř je snadné, ale jsou vyšší kopce. Tak tohle není ani Kosíř.“ Radovan Lipus

Marta Hermannová

(editor: Marušák, Kuncl, Hejlová, Prášilová, Němečková)

Tehdy to byli smradi

Rozhovor s Emou Zámečnickovou o

Co Vás přivedlo na nápad vzít si jako téma semináře Sameťovou revoluci?

E: Povídala jsem si s Ivou Lubinovou, která mi volala a říkala, že se ozvali z ministerstva, že bude výročí a že na Wolfově Prostějově by se měla připomenout Sameťová revoluce. Tak jsem udělala chachacha! A víceméně jsem plácla, že se udělá seminář, tvůrčí seminář, workshop, který půjde cíleně k nějakému výsledku, může se to jmenovat třeba Od tématu ke tvaru a to téma může být Sameťová revoluce. A ona řekla dobře, tak si to vem. A já na to cha, no nechci! Já si chci maximálně sednout do poroty, nebo být u nás doma v bazénu, protože seminář je šílená dřina. Tvůrčí seminář tuplem, protože máš pocit, že by se mělo něco ukázat a je to hrozně zavazující. Pak jsem nad tím ale přemýšlela a řekla jsem si, že je to dost silný téma. Pro každého z nás. Že to není jen tím, že je výročí, ale docela by mě zajímalo, jak se k tomu zejména mladí lidé staví.

Všimla jsem si, že to hodně vztahujete k současnosti...

E: To byl poměrně velký sběr různých materiálů. Já jsem nechala velmi široký záběr toho, co lidé mají do semináře sehnat. Od fotografií, pamětnických textů, vlastních názorů... Přinesli toho hodně, my jsme si je četli, hrabali jsme se v tom. A jak jsme si o tom povídali, tak jsme si uvědomili, že je to vlastně podobný, že se to opakuje. Tak jsme hledali ty styčné místa, kde se to podobá, kde si to odporuje, v čem jsou dneska ti mladí jiní.

Z toho hlediska se ty materiály vybíraly dál, z toho se narodil název a ten název jsou Smradi. Honza přinesl komentáře lidí z facebooku, a pak jsme si říkali, že to v osmdesátém devátém bylo taky. Je to zase stejný. Proto se tam objevují tyhle věci, Kryl, Výběr. Proto jsem pozvala svého manžela, aby mi s tím pomohl, protože ty hudební věci tomu daj něco navíc. My jsme nechtěli dělat dokument, naučnej pořad. To ne. Chtěli jsme, aby to spíš byla mozaika názorů, vzpomínek, odmítnutí...

Já jsem teď slyšela, jak pracujete na písničkách. Pracujete s texty ještě jiným způsobem?

E: Ano. Ty texty se zpracovávají například do různých pseudoveršů, dělají se z toho obrazy. Jsou tam i texty Havlovy, Bondy, prozaické texty, autorské texty, dvě Plíhalovy písničky, báseň z pomníku Jana Palacha. Valerie třeba donesla fotky svého tatínka a to je na tom silné. Všechno se to zase vrací a je to aktuální a spojuje to téma, které jsme si našli, což jsou ti smradi. Tehdy to byli smradi, teď jsou to smradi. Snažíme se o autentičnost. Například ty texty z facebooku jsou naprosto šílené.

Jak si sedla skupina, která je poměrně různorodá?

E: Sedla. Vůbec nemají problém.

Jak se Vám spolupracuje s manželem?

E: Jó, dobře. My jsme spolu

dělali na spoustě představení a vlastně i děláme na inscenacích, které byly tady na Wolkráku. Takže moc dobře. Já sama nejsem hudebnice, takže je to velká pomoc. I pro ty děcka je to zajímavý, něco si vyzkoušej, zazpívají si. Budeme pracovat i s mikrofony, budeme mít nějaké nástroje. Teď to byla taková seznamovačka...

Je něco, co byste chtěla, aby zaznělo?

E: Myslím si, že je to téma, o kterém by se mělo mluvit.

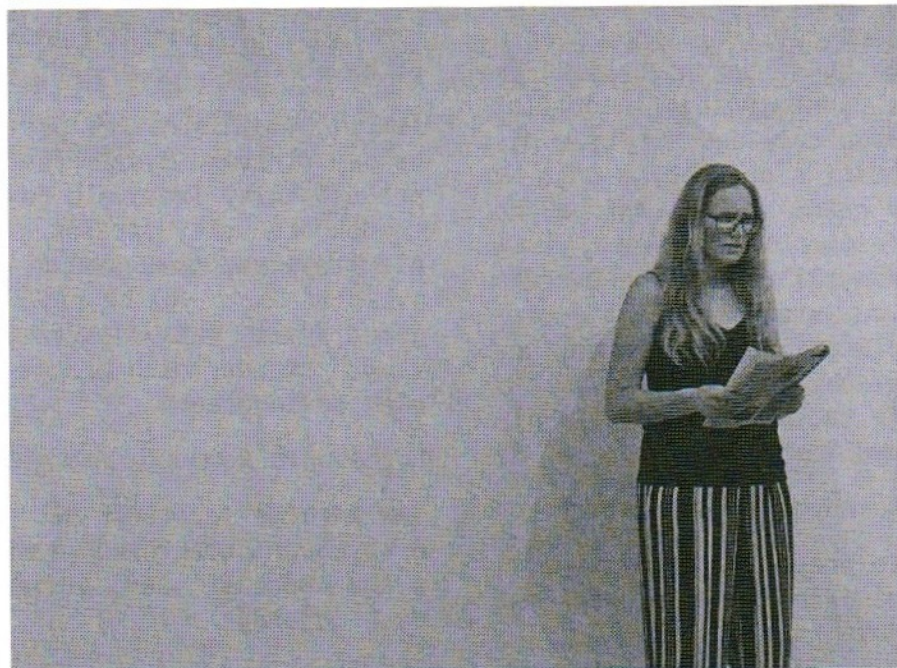
, teď jsou to smradi

mináři *Od tématu k divadlu poezie*

Sešla se hrozně dobrá skupina, myslím, že to bezvadně funguje. Říkají, že si odnášejí i něco pro svou praxi.

Monika Němečková

Včera proběhla na zámku pukázka z ze semináře Emy Zámečnickové. V příjemném hradním klima jsme byli svědky mrazivě aktuálního výjevu.
(všechna videa z ukázky můžete najít na našem facebooku Redakce Wolkráče)

Lidé ve stínu

Tato přehlídka by nebyla možná bez spolupráce mnoha lidí. Mnohých z nich si ani nevšimnete, přestože je jejich práce pro hladký chod zásadní. Právě těmto lidem věnujeme tuto rubriku. Každý den vám přineseme jeden rozhovor s jedním z „lidí ve stínu“ a tím trochu podkryjeme další roušku tajemství Wolkrova Prostějova.

S hrdinkami naší dnešní rubriky jste se všichni na festivalu už setkali. Přesto si dovoluji odhadnout, že pro většinu z vás stále zůstávají skryty ve stínu, přestože by se bez nich přehlídka v žádném případě neobešla. Jsou celý den skryty v místnosti s prezencí a mají v rukou velkou část vašeho festivalového života. Mám namysli paní Alenu Dvořákovou, které se stará o proplácení vašich cestáků, a slečnu Romanu Cáškovou. To je ta, díky které všichni bydlíte.

Rozhovor s Alenou Dvořákovou

Co přesně máte na starosti na letošním Wolkrově Prostějově?

Dostala jsem se do kategorie výdej cestovního. Je to velmi zajímavá kapitola, protože se setkám s každým účastníkem. Se všemi se můžu bavit o tom, odkud a proč sem přišli. Vždycky jim pochválím místo, odkud pochází a oni pochválí, co je pěkného v Prostějově.

Jak dlouho takhle pomáháte a jak jste se k Wolkrovu Pros-

tějovu nachomítla?

Jsem tady prvním rokem. Dostala jsem se sem vlastně náhodou, když jsem změnila místo svého pracoviště. Z hlavní budovy radnice jsem se dostala do klubovny DUHA a kolegové přišli na to, že bych jim mohla pomoci. Velmi si vážím toho, že mě oslovili a že můžu být tady, v tak krásné a milé atmosféře.

Stalo se vám, že jste opravdu nestíhala?

Byly tady návaly, především první dva dny. Navíc lidí, kteří sem přicházejí, jsou umělci, takže jsou někde jinde a tyto administrativní věci jsou pro ně nepodstatné. Nicméně jsme se vždy dohodli na tom, kam se mají podepsat, abych mohla všechno dobře vyúčtovat.

Takže s umělci je obtížné komunikovat o administrativních věcech?

/smích/ Administrativa je takový strašák. Myslím, že pro účastníky festivalu je to dokonce velký strašák. Ale vždy jsme to v pohodě zvládli. Je to velice příjemná práce, takové osvěžení v mých standartních pracovních povinnostech.

Rozhovor s Romanou Cáškovou

Jak náročné je starat se o ubytování účastníků? Není v tom chaos se všemi příjezdy a odjezdy?

Chaos to někdy je, i když se snažím, aby byl co nejmenší. Všechno zařídit trvá dlouho, na ubytování začínám pracovat už v dubnu. Mám na starosti všechny hotely a hoteliéry, všichni jednájí se mnou. Zároveň hasím problémy, které v průběhu příprav i samotné přehlídky vyvstávají.

To ale musí být strašně náročné sehnat tolik hotelů,

aby se ubytovali všichni účastníci.

Je to strašné. Už v dubnu musím obvolávat hotely, kolik chci míst, přitom ale ještě vůbec nevím, kolik přijede na Wolkrák lidí. Takže musím házet čísla trochu od boku. Až v květnu se dozvím, kolik lidí zhruba přijede, ale stejně to není ještě přesné číslo. Nejhorší byl první rok, když jsem začínala, protože jsem neměla žádné materiály, agendu. Všechno jsem si teprve vytvářela, všechny hotely jsem musela obvolat. Mám teď neuvěřitelný přehled, kolik je v Prostějově hotelů a penzionů. O mnoha z nich jsem neměla tušení, a to jsem rodilá prostějovačka.

Už se ti stalo, že jsi se s nějakým penzionem či hotelem nedomluvila? Že prostě nechtějí ubytovat účastníky festivalu?

Paradoxně jsem měla největší problémy s hotely, kde byli recitátoři ubytováni už dříve. Například týden před začátkem přehlídky mi odmítli dvacet míst.

Jak potom takovou situaci řešíš?

Obvolávám, slibuji hory doly, za všemi zajdu, usmívám se a hledám místa. Ale zatím se mi vždycky podařilo všechny ubytovat.

V přihláškách se navíc píší i požadavky na ubytování, kdo s kým chce bydlet. Jak to potom všechno skloubíš?

Je to taková velká slovní úloha, hlavně u divadel. Musím si všechno seřadit a utřídit, abych všem vyhověla. Zatím se mi daří.

Vít Marušák

Smrt jim sluší

Náhlá smrt

V Belgii vaří pivo s poeticko-morbidním názvem *Mort subite*, čili „náhlá smrt“. Až si tuhle dobrotu s třešňovým nádechem objednáte, připijte si jako správně informovaný pivář „na náhlou smrt“. A *La mort subite!* Bude-li vaše (opakovaná) pivní mantra vyslyšena, sečtou se vaše dny ve zcela nečekaném okamžiku a zcela nečekaným způsobem. Vaši známí i neznámí budou nad vaší smrtí debatovat v tichém závistivém úžasu, což je jistě lepší vyhlídka než zajít na stáří odložený v domově důchodců. Literáti zvyklí směřovat k pointě jsou k takovému druhu smrti náchylní přirozeně.

Jazzový muzikant, beatník a zároveň učitel češtiny a dějepisu **Václav Hrabě** (1940–1965) pravidelně vystupoval v kavárně Viola, kde hrál na klarinet, četl své básně a trávil mládí. V únoru 1965 měl Hrabě příležitost setkat se s vůdčí osobností americké beat-generation Allenem Ginsbergem a pořídít s ním rozhovor. Tehdy ho určitě nenapadlo, že za pouhých pár týdnů bude po něm. Když se 6. března 1965 kolem třetí ráno vrátil z Violy, měl doma děsnou zimu. A tak se rozhodl, že si trochu přitopí plynovým sporákem. Večer ve Virole byl nejspíš dost bohatý na zážitky, protože Hrabě vzápětí usnul a jeho spánek byl dlouhý, spravedlivý a na věky věkův amen.

Jedna z klíčových osobností českého literárního undergroundu a kontroverzní filosof **Egon Bondy** (1930–2007) se narodil v Praze a zemřel v Bratislavě, což na jeho život hází příjemné internacionální světlo. Na Slovensko Bondy přesídlil roku 1993, po rozpadu Československa. Přednášel filosofii na bratislavské univerzitě, dál psal básně v češtině i slovenštině a ke konci života doma pořádal bytové semináře. Nevzrušenou všednodennost stáří utnula až cigareta, kterou si Bondy jednoho večera zapálil v posteli. Začal klimbat a od hořící cigarety mu chytlo pyžamo. A od pyžama byt plný knih a celuloidových filmů. Byl hospitalizován, svým zraněním ale brzo podlehl. „Ukončil svou pozemskou pouť a je třeba říci, že to udělal poeticky, efektně až mysticky. Myslím, že by byl spokojen s tím, jak to bylo všechno zrežirováno,“ řekl o jeho smrti jeho kamarád Laco Teren.

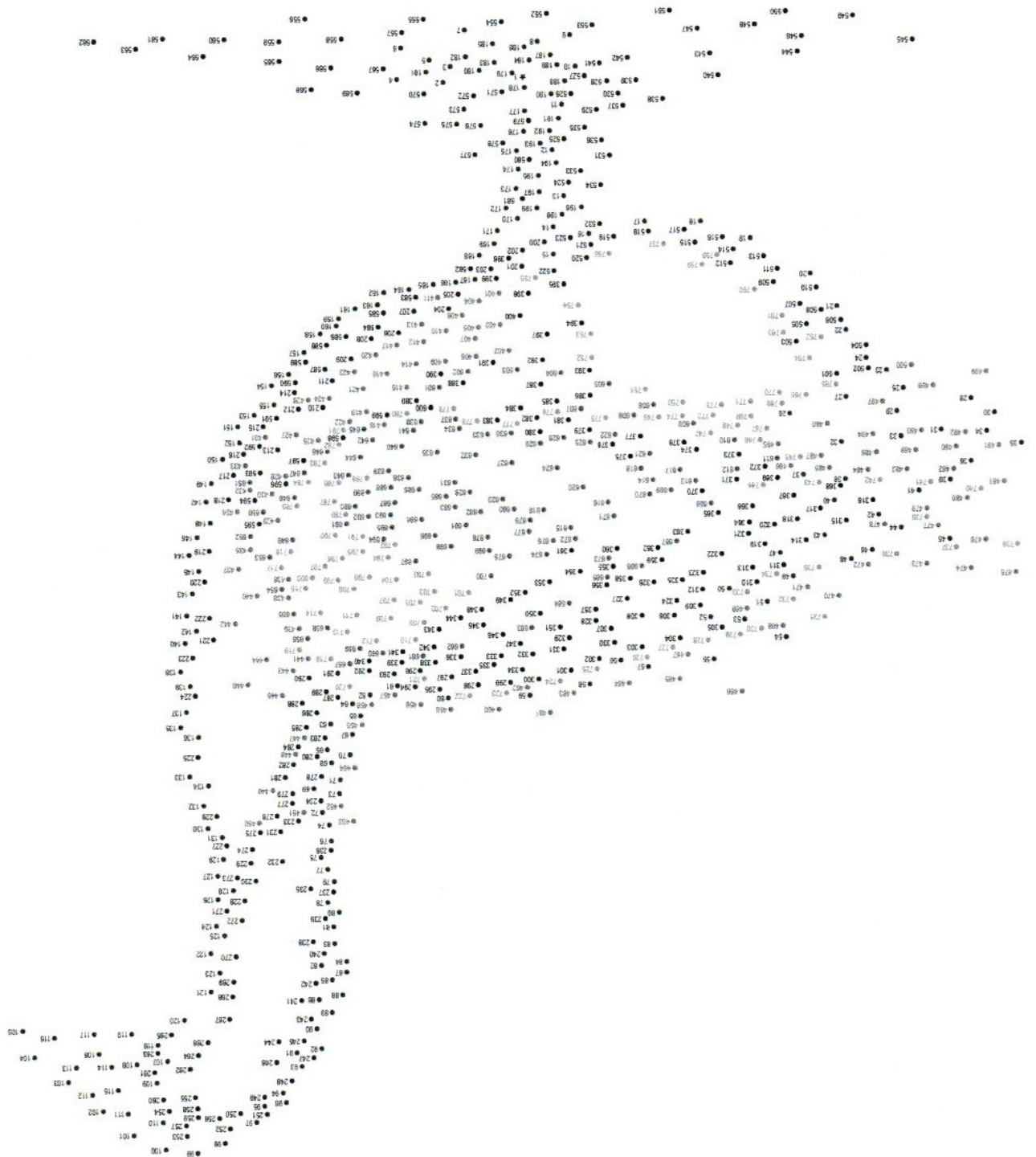
Jménem pozůstalých

Jitka Hejlová

Smrť bola tvoja mzda moja drahá
najvyššie ocenenie zlatá medaila ktorá
každého kto žil čaká
Všetci sme tu víťazmi
lebo všetci sme sa zúčastnili
Nič nečakaj iného okrem tejto medaily
Tá stojí za ten beh
od Maratónu až na athénsku agoru
kde padáš mŕtva
A akési posolstvo každý priniesol

september 1994 (Egon Bondy)

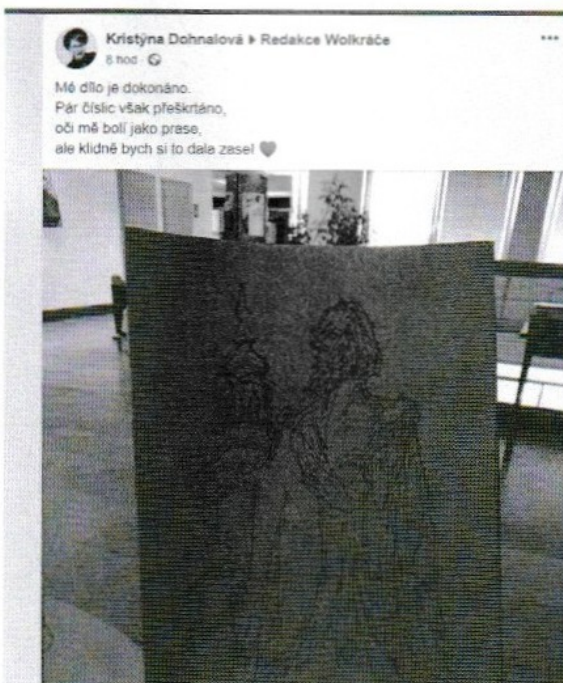
Neděle se blíží, takže dnes opět trochu odpočinkovější spojovačka,

fb

Dneska nás fb upozorňoval na vaše lajky každou minutu. A tak to má být!

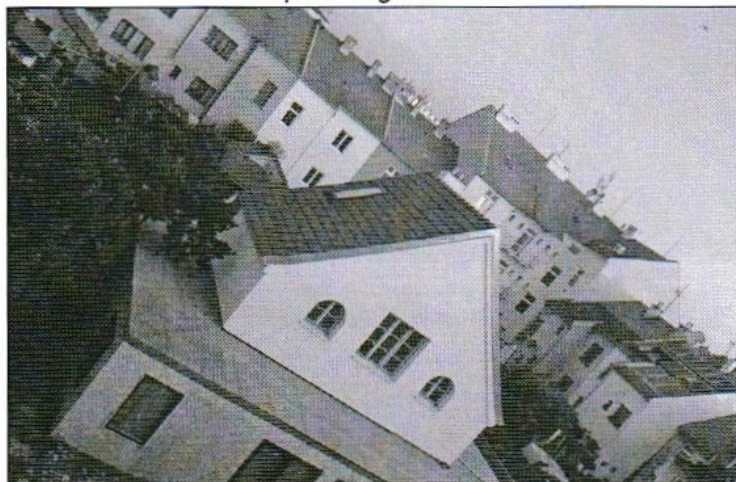

Pod videem s klikováním Maloty a jeho výzvě Radovanovi Lipusovi to žilo.

Prostějov všední nevšední

aneb prostějovské čumění

„Dva šneciii si vyšli na pivooo a jenom tak čuměli, co ste hasiči, 20. srpna v brzkých ranních hodinách... žižižirafa, tatatata-ta...“ Jsem na kapele a jenom čumím.

Dva maníci čuměj z pódia a zpívaj nám tady ozpívánky, co složili někde ve školní tělocvičně, zatímco na ně čuměly tři třídy prvňáčků a jejich pančelky dělaly pššššš.

Na nebi modrá honí modrou. Ležim. Země pode mnou, nebe nade mnou a porotce malota vedle mne. Čumím, čumíš, čumíme.

Člověk čumí, tedy je na divadle. Celou dobu wartuje na tu koc, co viděl jenom na pikčru a šel sem jenom kvůli ní. Čtyřicet stupňů. Sotva čumí. Fusky zpoceny a ještě se mu jiná, ouplně promočená herečka nalepí na nohu. A drží a ani nečumí, jenom čeká, páč jí to rejža řek. Co člověku zbejvá, než jí teda pohladit po její mokrý hlavě a doufat, že místo erzety dorazí caban na koloběžce a trochu to svoje stádečko pořeší. A když tohle všechno vydrží, koc se objeví na dvě sekundy a ani na klaněčku nepřítáhne.

Čumím v redakci a nestačim se čumět, jak tady dneska lítaj rekordy. Testosteron stříká, mužové lemtaj bíry pod pět sekund a o hafo klikováního už ani nemelduju. Až se z festivalu vrátíme, nejenom si řekneme, že co se stalo na Prostějově, taky na Prostějově zůstane, ale ještě budeme všichni čumět, jak jsme naskillený.

Martin Kuncil

Prostějovský běh, prostějovské běhny

Dnešní den probíhá ve znamení trhání rekordů. U nás v redakci se dveře netrhnu, zástupy statečných se předhánějí v počtu předvedených kliků a vyexovaných půllitrů piv. Jenom běžet jsem nikoho neviděla. A běhny? Všechny běhny z Prostějova už dávno odběhly. Prý tehdá, když jim do zad duly ještě chladné jarní větříky. Mířily prý na sever.

Za vrčícího zvuku větráku nastaveného na plný výkon přiznávám, že i já jsem jednou z těch, co se Prostějovem převážně plouží rychlostí chromého hlemýždě. Co naplat. I přes to, že teplota stále stoupá, bychom si měli klást alespoň nějaké cíle, když už ne ty vysoké. Každá snaha se přece počítá.

Když jsme se včera vraceli ze společné redakční večeře U Hradeb, musela naše Kateřina pokořit trasu ze všech nejhroznější. Trasu k odpadkovému koši. Se slzou v oku a potem zbrocenou tváří se s nešťastným výrazem a s vyhaslým nedopalkem v ruce ohlédla přes rameno a laickým odhadem vypočítala trasu na dobré čtyři metry. Čtyři metry krát dva! Nedalo se však nic dělat, nedopalek na zem neupustíš. Hluboký nádech a odhodlání předcházelo prvním krokům statečného ploužení, tzv. antiběhu.

Antiběh je novou sportovní disciplínou posledních let. Prý ho vynalezli v Rumunsku a trvalo jen půl desetiletí, než se tento trend dostal až k nám, do samotného srdce Evropy. Kateřinin antiběh trval pouhopouhých třicet vteřin a padesát tři setin. Jsem hrdá a dojatá.

Monika Němečková

Na jednokolce snadno a rychle během jednoho festivalu

Moji milí jednokolkaři. Máme zde poslední den festivalu a vaše schopnosti ovládat jednokolku by se měly limitně blížit maximu. Ještě však máme před sebou poslední lekce. Dříve, než se pustíte do ostrého vystoupení před hordou náročných diváků, je třeba se připravit na krizové situace. Nic totiž nedokáže jednokolkaře či recitátora rozhodit víc, než vyzvánějící mobil, šustění papírů, či nesouhlasné mumlání z publika. Doporučuji tyto situace pečlivě nazkoušet v odborně řízených simulovaných krizových situacích za asistence vašich přátel. Pád z jednokolky zapříčiněný úlekem ze zvonícího telefonu s sebou totiž nese mnoho šrámů na těle i na duši.

Při přípravě samotného vystoupení je třeba si uvědomit, co chcete svou jízdou říct, jakou chcete vyslat zprávu. Pokud totiž jednokolkař nemá

jasno ve smyslu svého jednání, zanechává za sebou diváka v lepším případě zmateného a nejistého, v horším případě naprosto znechuceného jednokolkami i jednokolkaři. Při nepromyšleném vystoupení nejvíce uškodíte komunitě. Vždyt dosáhnout uznání v současném materiálním světě s něčím tak křehkým a veskrze uměleckým jako je jízda na jednokolce, není žádný med. Od tohoto dne se i vy stáváte zodpovědnými za prezentaci jednokolkového umění v očích veřejnosti.

Ale ani vědomí tématu a schopnost sdělení není všechno. Vše začíná a končí u techniky. Ani to nejupřímnější, nejnižší sdělení nemůže před divákem obstát, pokud máte špatný nášlap či nepřirozený posez na sedátku. Všechny technické možnosti je třeba mít natrénované a připravené v několika variacích. Už pozice nohy na šlapce je zásad-

ní pro celkový dojem z jízdy. Pohyb nohou při jednotlivých šlápnutích musí být naprosto precizní a harmonický, jinak neumožňuje divákovi nerušený prožitek. Vaše technika by měla být naprosto vytříbená, neustále na ní musíte pracovat.

Samozřejmě i ten nejlepší jednokolkař s nejlepšími úmysly a nejlepším vystoupením se může setkat s nepochopením, špatnou náladou, nepochopením. Takovým situacím se bohužel žádný jednokolkař ani recitátor nevyhne. Je však třeba udržet nervy na uzdě. Rozbití jednokolky o hlavu diváka není dobrou reakcí na kritiku. Je třeba kritiku přijímat, poučit se z ní. Hlavně vytrvat a s hlavou vztyčenou pokračovat v jednokolkování.

Jednokolcům zdar!

Vít Marušák

ZAMILOVANOST V PODTEXTECH

Dneska pro vás mám návod. Návod na šťastnej život.

Inspirací je mi love story Pavla Skály - vedoucího souboru z Mostu, se kterým si v dnešním čísle zpravodaje můžete přečíst rozhovor.

1. SETKÁNÍ VE VELKÉM: Pavel svou ženu Terezu potkal ve svých dvaceti na Jiráskově Hronově - největší letní divadelní žatvě, kde mají k nočním seznamovacím rozhovorům ty nejlepší obrubníky. Pavel se zamiloval, ale nestihl ve své věci nic podniknout. Tereza si myslela, že je mu třináct.

2. OŤUKÁVÁNÍ NĚCO STOJÍ: Terezu potřeboval znovu potkat, a tak soubor, ve kterém Tere-

za hrála, pozval do Liberce na dvě divadelní přehlídky: Dětskou scénu a Manečisto. Prý ho to stálo majlant. To si Tereza Pavla konečně začala všimnout a poprvé se letmo dotkli rukama.

3. PRVNÍ RANDE: Proběhlo kde jinde než na dalším divadelním festivalu, padlo to na Mladou scénu. V Ústí nad Orlicí je krásné náměstí, jako stvořené pro procházky za zmrzlinou. Byl červen a s ním spojené první dlouhé teplé večery.

4. PÁR FESTIVALU: Právě Wolkerův Prostějov byl první přehlídkou, kam Pavel s Terezou zavítali jako pár. Jaká čest.

5. NENÍ NA CO ČEKAT: Pavel požádal Terezu o ruku po půlročním chození, a to na divadelní

přehlídce Popelka Rakovník.

Pavel Skála má skvělou ženu, tři úžasné dcery a Tvoji Bábu.

Ještě jeden návod do zásob:

RYBA

Celý den
jak otevřeš oči
dokud je večer nezavřeš
aniž porušíš
každodenní chod života
nepromluv ani slovo

Druhý den

kup živou rybu a pusť ji do řeky

(Jiří Kolář, ze sbírky Návod k upotřebení)

Marta Hermannová

Základy estetiky

Základy estetiky: novověká estetika

Nedá se svítit, musíme vyplout ze středověkých vod, po cestě pozdravit Danta, Descarta a Huma a řádným flopem vskočit do doby, kdy se začaly ostřít obrysy moderní společnosti a Alexander Baumgarten vymezil předmět estetiky a co víc, dal jí jméno. V roce Velké francouzské revoluce Immanuel Kant vydává svou třetí kritiku, Kritiku soudnosti, ve které formuje novou estetiku své doby. Kant se orientuje především na vnímatele a tvoření estetického soudu. Takový estetický soud je v opozici k vědeckému, neboť je vždy nutně nezprostředkovaný, vzniká jen na základě osobní zkušenosti s objektem. Pro utvoření estetického postoje k objektu je však nutné oprostít se od vědomí jeho praktického účelu. Kant tomu říkal „bezzájmový zájem“. Díky tomuto

bezzájmovému zájmu můžeme i skrze smyslové působení postupovat až k transcendentálnímu.

Mladší než Kant byl Georg Wilhelm Friedrich Hegel a po Kantově vzoru to s estetikou myslel naprosto vážně. Spíše než kráse se věnoval přímo umění a jeho místu ve filosofii. Hegel se, jako spousta dalších, zaobíral Ideálem, který v jeho filosofii nestojí nad světem smyslovým, ale tímto světem prostupuje. Tento Ideál podle Hegela není plně k nalezení ani v přírodě, ani v člověku, nýbrž v umění.¹ A protože jste v tuto chvíli již odborníci přes Kanta, je to snadné: skrze popis smyslového se lze prokutat až na ducha. Hegel dále detail-

¹ Poznámka pro pozorné čtenáře: Hegel v zásadě souhlasil s pythagorejským uvažováním nad proporcionálností krásných objektů. Nepovažoval je však za příčinu, ale za projev.

ně rozpracovává vývoj Ideálu napříč historií umění, a ačkoliv pro tento výklad není na rozloze této rubriky místo, prozradím, že vytyčuje tři etapy: symbolickou, klasickou a romantickou.²

A mimochodem Hegel za univerzální umění považoval básnictví. Je to proto, že poezie je umístěna v prostoru a čase, a tak nejlépe odráží i ty sebemenší změny ve vývoji lidské společnosti. Nelze se ubránit tolik citovanému motivu této rubriky – kdyby se Georg Wilhelm Friedrich Hegel ocitl na rozborovém semináři recitátorů, je zcela jasné, že by byl nadšen.

Kateřina Prášilová

Nočníček

Já mám humor rád, ale srandu ne. (Bárta)

To se dá... jažišmarjá, já už mám dikci jako Lipus! (Malo-ta)

Zjišťují, že místní kašny jsou mezi účastníky WP celkem oblíbené (Marek Gerhard)

Uvědomujete si, že je to fakt nechutný, co tady děláme? Na festivalu poesie sou-těžíme v chlastání a spor-

tu... už nám tady scházej jenom děvky! (Kateřina)

Vítku, ty se hrabeš ve vej-cích? Já jen kontroluju, jestli mi nepraskly. (Kateřina, Marušák)

Monika kontroluje Marušákovi přepis rozhovoru: V druhým

odstavci máš chybu. Marušák: Za to já nemůžu, že odpovídaj s chybama.

Jakej byl rozhovor se Ská-lou? Monika: Jó, štouchneš a jede.

Jitka: Ježiš, my jsme kuřát-ka. Kuncl: Ne, jsme idioti.

Prosim tě, jmenuje se to Roleček a nikam to nesázej.

Sbližení v redakci: Marušák mě viděl recitovat a moc se mi to líbilo. (Kateřina)

Neprošlo jazykovou korekturou. Vydává NIPOS ARTAMA.

redakce WP2019: Martin Kuncl_šéfredaktor, zlom, grafika; Vít Marušák_redaktor; Jitka Hejlová_redaktor; Kateřina Prášilová_redaktor; Monika Němečková_redaktor; Marta Hermannová_redaktor; Marek Gerhard_foto